

planinski

V E S T N I K

REVIJA ZA LJUBITELJE GORA ŽE OD LETA 1895

116. LETO • OKTOBER 2011

ŠT. 10

Revija
Planinske zveze
Slovenije

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE

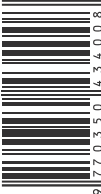
Tema meseca: **Obhodnice**

Intervju: **Marko Prezelj, Godba vertikale**

Znami na pot: **Bovec z okolico, Skupina Ortlerja**

Priloga: **Trenta**

3,40 €

9 17703301434008

IZ PLANINSKE ZALOŽBE

NOVO

Planinska založba PZS obvešča, da so na voljo novi dnevniki za otroke. Za predšolske otroke je na voljo CICI dnevnik, za osnovnošolske pa Dnevnik 1 in Dnevnik 2.

S projektom prenove obeh akcij želi Mladinska komisija spodbujati organizirane oblike gorništvaja ter vse mlade obiskovalce gora bolj kvalitetno usposabljanje za doseg končnega cilja – samostojnega varnejšega gibanja v gorah. Ob vsebinski prenovi akcij je bil cilj projekta grafična posodobitev dnevnikov, tako da bi bili ti bolj prilagojeni mladim in izrazno bližje ciljnim starostnim skupinam.

Z udeležbo na različnih dejavnostih bodo otroci in mladostniki lahko pridobili uporabno gorniško znanje, veščine in izkušnje, ki jim bodo omogočili: varnejše in doživetij polnejše gibanje v gorah; kakovosten in postopen osebni gorniški razvoj ter zavedanje o pomenu prostovoljnega delovanja in odgovornosti do ljudi ter narave.

Več si lahko preberete na: <http://mk.pzs.si/mpcp/wp-content/uploads/2011/09/MK-priloga.pdf>

Dnevniki so hkrati članska izkaznica, predšolski in osnovnošolski otroci jih ob vpisu v planinsko društvo ali kasneje kot priznanje prejmejo brezplačno. Sicer se lahko dnevnik tudi kupi. Cena posameznega dnevnika je

1,95 €, komplet treh pa stane 5,00 €*.

* DDV je obračunan v ceni. Stroške poštnine plača naročnik.

AKCIJA -50 % POPUST

Planinska orientacijska tekmovanja

Orientacijsko znanje je za izvajanje resničnega planinstva osnovnega pomena. To je vedel tudi Pavel Kunaver, ki je v prvem planinskem učbeniku Na planine leta 1921 zapisal: »Kdor na ta način (ob uporabi zemljevida in znanja orientacije, opomba BP) hodi v gore, hodi neprimerno bolj varno in ubira bolj pravo pot nego kdo drug.« (stran 13) Orientacija ima v planinski organizaciji nedvomno dolgo tradicijo, njene vsebine pa danes najdemo domala v vseh programih planinskega usposabljanja.

Učbenik je obsežen, sistematičen, jasen ter pregleden. Namenjen je udeležencem različnih planinskih usposabljanj, organizatorjem in tekmovalcem na planinskih orientacijskih tekmovanjih. Avtorji upajo, da bodo tudi drugi planinski strokovni kadri (mentorji planinskih skupin, vodniki PZS, gorski reševalci, alpinisti ipd.) v učbeniku našli primerno branje za izpopolnjevanje lastnega znanja.

S pravo mero obojega – planinskih vsebin in tekmovalnosti – bodo odlično organizirana in kakovostno izvedena planinska orientacijska tekmovanja lahko pripomogla zlasti k večjemu vključevanju ponujenega znanja v redno delo planinskih skupin v vrtcih, šolah in drugih organiziranih oblikah planinske dejavnosti. In posledično k številnejšemu vključevanju mladih v planinska društva, k njihovi samostojnosti in ohranjanju planinske pripadnosti v okviru družine in starejših starostnih obdobjih in tudi k varnejšemu gibanju v gorah.

Knjiga ne samo da vabi na gore, na bralca tudi apelira, da jih prihodnjim rodovom pusti takšne, kakršne smo dobili od prednikov – divje in lepe.

V času od **sredine oktobra do sredine novembra 2011**

vam je učbenik na voljo s 50 odstotnim popustom, in sicer po ceni 8,15 €*.

* DDV je vključen v ceno. Poštnino plača naročnik.

INFORMACIJE in NAROČILA:

Planinska zveza Slovenije, Planinska založba,
- po pošti: Dvorakova ulica 9, p. p. 214, SI-1001 Ljubljana,
- telefonu: 01 / 43 45 684 ali faksa: 01 / 43 45 691,
- e-naročila: planinska.zalozba@pzs.si ali
- preko spletne trgovine PZS.

Slovenski planinski muzej,
- Triglavskaya cesta 49, 4281 Mojstrana,
- tel. (0)8 380 67 30, fax: (0)4 589 10 35,
- e-naročila: info@planinskimuzej.si.

Marta Krejan

Platke ali Plate?

V rubriki Naša smer sem nekoč pisala o smeri Plate v Raduhi. Ne vem več, zakaj, ampak napisala sem Platke. Morda sem to ime kje prebrala ali pa je kdo tako ljubkovalno govoril o smeri, ker je res simpatična, sploh *plate*, po katerih ima ime. Pa imam naenkrat dve težavi, če ne kar tri (no, lahko jih vidimo ali pa tudi ne, kakor kdo): spreminjati imena se pač ne sme, čeprav to brez kakršnih koli zlonamernih nagibov to pogosto počnemo, izraz *plate*, če se gremo malo jezikovnega purizma, pa ni knjižni. Bi morali trije *gajstni* alpinisti, ki so kot prvi plezalci izbrali ime, smeri reči Smer čez plošče oz. Plošče? Ali pa je tako tudi bilo, pa s(m)o plošče kasneje prekrstili v lažje izgovorljive *plate*. Če se ne motim, je tu tretja "težava": originalno ime je potemtakem Smer čez plate/plošče, mi pa ji rečemo kar Plate in pod tem imenom smer najpogosteje najdemo tudi na spletu. Ne bi se toliko ubadala s tem, če me ne bi že takrat na mojo ljubkovalnico opozoril eden od dobrih poznavalcev sten in smeri Raduhe in če ne bi polemike o poimenovanju, ne le preimenovanju, vsake toliko časa zasledila še kasneje. Na primer v zvezi z junijsko prvenstveno smerjo Urbana Goloba in Karla Završnika, ki sta jo poimenovala Grande finale. Nekateri pravijo, da bi morali zapisati Gran Finale, nekaterim se zdi, da s tujimi imeni smetiti naše stene ni primerno, spet drugi pa zagovarjajo popolno svobodo pri izbiri in zapisovanju imen. Kaj je torej prav?

Nesmiselno bi bilo določiti "banalno" ozka pravila pri takih stvareh, kot je alpinizem, ki je vendarle svojevrsten sinonim za svobodo, a vendar kanček patriotizma in sled jezikovnega purizma tudi nista napačna. Ne bi rekla, da gre pri meni za t. i. poklicno deformacijo, saj vsekakor zagovarjam svobodo pri izbiri imen. Vsak ima svoje razloge, da izbere slovensko, italijansko ali madžarsko ime ali pa celo kombinacijo, se pa vseeno bolj nagibam k temu, da si za vzor jemljemo Kekca in ne Arnolda. Bolj me bode v oči tisto, kar je dejansko skregano z našim pravopisom in njegovo logiko, s čimer mislim na zapisovanje velikih začetnic. Nekoč sem dobila v pregled seminarsko nalogo, v katero je avtor za zglede vključil nekaj likovnih del tujih avtorjev in naslove slik poslovenil. Prav razburilo me je, da je vse besede v večbesednih imenih pisal z veliko začetnico. Kakor to počnejo Američani. Pri nas je popolnoma jasno, kaj pomeni, če je beseda zapisana z veliko začetnico, in če bo pisalo Pirati s Karibov: Z Neznanimi Tokovi, bom pač verjela, da je Neznani Tokovi lastno ime (kar pomeni, da lahko gre na primer za vzdevek kakšnega od piratov). Napake se seveda zgodijo, sploh če nekdo na hitro napiše, kaj je plezal, če nekdo drug to napačno prepíše, če se zalomi pri predlogih (s in z se še kar rada postavita pred napačne besede) ..., včasih gre pač za besedno igro ali namerno ime z "napako". Ali se imamo v slednjih primerih pravico vtakniti v svobodo izražanja in načrtno "popraviti" dano ime? Saj načeloma tudi sami ne maramo, da nas kdo preimenuje, kajne, in če je na letalski karti ena črka v imenu zapisana drugače kot v potnem listu, niti parkirnine za avto ni treba plačati, tako hitro nas odslovijo.

Morda bi morali biti le doslednejši in se držati tega, kar zapiše avtor. Toda ali smo sploh lahko dosledni? Prisojnik je bil včasih Prisank, Ledine so menda Vadine in Melania Knauss Trump je Melanija Knavs; no, ona se je sama preimenovala ... Nam je sicer povsem jasno, za kaj gre, če pa bo prišel na Jezersko neki Sven Olaf Enqvist in bo hotel na Ledine, ker tako piše v vodničku, našel pa bo tablo z Vadinami, se bo najbrž počutil malo izgubljenega. Mislim, da bi se kar morali držati pr(a)vih imen.

**Vsebine vseh
Planinskih vestnikov**

od leta 1895 do danes
na www.pvkazalo.si
od 1949 do lanskega letnika
v formatu pdf.

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenarocenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni tudi nujno mnenje uredništva. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje: Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije, Dvoržakova ulica 9, p. p. 214 SI-1001 Ljubljana, po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali po telefonu **080 1893 24 ur na dan**. Številka transakcijskega računa PZS je 05100-8010489572, odprti pri Abanki, d. d., Ljubljana. Naročnina 34 EUR, 58 EUR za tujino, posamezna številka 3,40 EUR. Članarina PZS za člane A vključuje naročnino. Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odgovore do 1. decembra za prihodnje leto.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirajo Ministrstvo za šolstvo in šport RS, Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS in Javna agencija za knjigo RS.

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI: Steve House v zahodni steni Makaluja. Prvi dan plezanja sva splezala prek krajne počni in spodnjega dela stene do velikega seraka sredi stene. Ob seraku sva našla začinjeno mesto. Detajl sva preplezala brez varovanja, čeprav sta nama nahrbtnika omejila sproščeno premikanje. FOTO: MARKO PREZELJ

NAROČANJE 24 UR NA DAN

- UVODNIK
- 1 **Platke ali Plate?**
Marta Krejan
- TEMA MESECA
- 4 **V pot nanizane lepote narave in človeške dediščine**
Obhodnice
Marjan Bradeško
- TEMA MESECA
- 6 **Pregled obhodnic**
Kaj so in kakšne so?
Niko Guid
- TEMA MESECA
- 10 **Pohodništvo je moj način življenja**
Pogovor z Alenko Veber
Marjan Bradeško
- TEMA MESECA
- 14 **Osnovna šola trekkingov**
Evropska pešpot E6
Igor Lauko
- INTERVJU
- 16 **Alpinizem je vedno tudi raziskovanje**
Pogovor z Markom Prezljem
Vladimir Habjan
- PLANICA–POKLJUKA
- 25 **Osem nepozabnih dni**
Z najstnico po Župančičevih in Vodebovih sledih
Boris Sedej

Znamina pot

- 30 **V dolini pod visokimi vrhovi**
Bovec z okolico
Bor Šumrada

- OPISI
- 33 **Visoki Kanin**
Bor Šumrada
- 33 **Rombon**
Bor Šumrada
- 35 **Svinjak**
Bor Šumrada
- 35 **Javoršček**
Bor Šumrada
- 37 **Ortler**
Irena Mušič Habjan
- 37 **Monte Cevedale**
Irena Mušič Habjan
- 39 **Punta San Matteo**
Irena Mušič Habjan
- 39 **Monte Vióz**
Irena Mušič Habjan

- 41 **Cela paleta čudovitih gora**
Skupina Ortlerja
Vladimir Habjan

- POSLOVIL SE JE
- 45 **Walter Bonatti**
(1930–2011)

- BREZPOTJA
- 46 **Raziskovanje skupine Breitkofla**
Torre di Valromana (Remšenturn)
Andrej Stritar

- GORNIŠKA OPREMA
- 48 **O klinih**
Mojstri zabijanja in velemojster izbijanja
Peter Muck

- BILO JE NEKOČ NA POHORJU
- 50 **Holcarija**
Ko je pohorski les še preživljal Dravsko dolino
Dušan Škodič

- INTERVJU
- 54 **Hribovska glasba ni samo narodnozabavna glasba**
Godba vertikalne
Manca Čujež

- VREMENSKE STOPINJE IN OPRIMKI
- 58 **Neobetaven začetek s srečnim koncem**
Vreme in razmere v gorah v meteorološkem poletju 2011
Miha Pavšek in Gregor Vertačnik

- KOMENTAR
- 60 **Svoboda in odgovornost**
Andrej Stritar

- BILO JE NEKOČ
- 61 **Huda borba v krušljivi navpičnici**
Severozahodna stena Rzenika
Pavle Kemperle

- SPOMIN
- 62 **Cilj je pot**
Ob odkritju kipa Nejcu Zaplotniku
Marta Krejan

- DVAJSET LET POZNEJE
- 63 **Z nonotom na Komno**
Tonetu Budinu v spomin
Lucija Budin – Mikulandra

- VARSTVO NARAVE
- 64 **To pa ni miš, ampak ...**
Podlessek
Dušan Klenovšek

- ALPINISTIČNA TEHNIKA
- 66 **Vzpenjanje po vrvi**
Aljaž Anderle, Tadej Debevec

- NOVICE IZ VERTIKALE
- 68

- NOVICE IZ TUJINE
- 69

- PISMA BRALCEV
- 70

- LITERATURA
- 70

- PLANINSKA ORGANIZACIJA
- 72

- PRILOGA
- Vodniček Trenta**

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli zaradi hoje po gorah po navodilih iz te revije.